

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 4/2024-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša (sudca spravodajca), Rastislava Kašáka, Miloša Maďara, Roberta Šorla, Petra Molnára, Petra Straku, Luboša Szigetihó a Martina Vernarského o návrhu **skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky**, zastúpených JUDr. Petrom Kubinom, advokátom, Bottova 2A, Bratislava, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade čl. I bodu 19, čl. II bodov 1, 3, 4, 5 a 6, čl. III, čl. VII bodov 1 a 2, čl. VIII bodu 5 a čl. IX bodov 4 a 5 zákona č. 7/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s Ústavou Slovenskej republiky takto

rozhodol:

- Návrh **prijíma** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
- Konanie vedené pod sp. zn. Rvp 605/2024 a konanie vedené pod sp. zn. PL. ÚS 1/2024 **spája** na spoločné konanie, ktoré sa bude ďalej viesť pod sp. zn. PL. ÚS 1/2024.
- Toto uznesenie **nadobúda** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov

1. Ústavnému súdu bol 29. februára 2024 doručený návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“) zastúpených JUDr. Petrom Kubinom, advokátom, Bottova 2A, Bratislava, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade čl. I bodu 19, čl. II bodov 1, 3, 4, 5 a 6, čl. III, čl. VII bodov 1 a 2, čl. VIII bodu 5 a čl. IX bodov 4 a 5 zákona č. 7/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení

neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 2 ods. 2, čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 31, čl. 35 ods. 1, čl. 55 ods. 2, čl. 73 ods. 2, čl. 77 ods. 1, čl. 78 ods. 2, čl. 86 písm. a), čl. 102 ods. 1 písm. h) a čl. 122 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

2. Navrhovatelia vidia nesúlad napadnutých ustanovení s označenými referenčnými ustanoveniami ústavy celkom v piatich oblastiach: (i) závažné a svojvoľné porušenie pravidiel legislatívneho procesu zákonodarcom, ktoré vážnym spôsobom porušuje ústavné princípy alebo ústavné práva, (ii) svojvoľný postup zákonodarcu, ktorý uskutočnením skráteného legislatívneho konania bez splnenia zákonných podmienok na jeho uskutočnenie závažne porušil ústavné princípy demokratického a právneho štátu, legality, zákazu svojvôle a ochrany slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti a z nich vyplývajúce ústavné práva parlamentnej opozície, (iii) nemožnosť považovať Slovenskú informačnú službu za ústredný orgán štátnej správy, keďže ide o bezpečnostnú službu, ktorá svojím postavením a právomocami predstavuje ozbrojený zbor, (iv) retroaktívna zmena dôvodov na odvolanie vyšších štátnych úradníkov z funkcie a zároveň zmena osoby, resp. orgánu, ktorý je oprávnený týchto úradníkov z funkcie odvolať, a (v) porušenie práva na podnikanie subjektov vykonávajúcich činnosť v oblasti obranného priemyslu, keďže regulátorom pri vývoze výrobkov obranného priemyslu sa stane Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, ktoré však zároveň pôsobí na danom trhu.

II.

Predbežné prerokovanie návrhu na začatie konania

3. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom [čl. 124 a čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy], pristúpil na neverejnom zasadnutí pléna k predbežnému prerokovaniu návrhu na začatie konania, a to v súlade s čl. 131 ods. 1 ústavy, ako aj s § 7 ods. 1 písm. a) a § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Účelom predbežného prerokovania návrhu je zistenie, či a v akom rozsahu možno návrh prijať na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

4. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zistil, že navrhovatelia podali návrh ako subjekt procesne legitimovaný podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy [pozri tiež § 74 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Návrh na začatie konania podalo 31 poslancov národnej rady. Podmienka podľa čl. 130 ods. 1 ústavy, aby návrh podala najmenej pätina poslancov národnej rady, bola splnená. Zároveň je skupina poslancov zastúpená advokátom.

5. Pokiaľ ide o splnenie obsahových náležitostí návrhu na začatie konania, navrhovatelia v súlade s § 43 ods. 1 a § 76 zákona o ústavnom súde ako účastníka konania, proti ktorému návrh smeruje, správne označili Národnú radu Slovenskej republiky, ktorá napadnuté ustanovenia prijala.

6. Z obsahu návrhu na začatie konania vyplýva, že sú splnené všetky požiadavky ustanovené v § 39 v spojení s § 75 zákona o ústavnom súde. Navrhovatelia v návrhu presne označili jednotlivé ustanovenia právnych predpisov, ktorých nesúlad namietali, a uviedli dôvody, ktoré ich viedli k pochybnostiam o ich súlade s konkrétnymi článkami ústavy.

7. Samotné dôvody nesúlady napadnutých ustanovení uvedené v návrhu považuje ústavný súd za vhodné podrobiť meritórnemu prieskumu.

8. Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné návrh pri predbežnom prerokovaní čo i len v časti odmietnuť (§ 56 ods. 2 v spojení s § 55 zákona o ústavnom súde), a preto bol návrh v súlade s § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde prijatý na ďalšie konanie v celom rozsahu (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

Rozhodnutie o spojení vecí na spoločné konanie

9. Zákon o ústavnom súde neupravuje osobitne postup pri spojení vecí na spoločné konanie. V súlade s § 62 zákona o ústavnom súde o primeranom použití Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) možno však aj v konaní o súlade právnych predpisov (čl. 125 ústavy a § 74 a nasl. zákona o ústavnom súde) primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 166 ods. 1 CSP.

10. Podľa čl. II bodu 10 rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2024 môže plénum ústavného súdu v záujme hospodárnosti konania rozhodnúť o spojení vecí patriacich do jeho pôsobnosti, ktoré boli pridelené rôznym sudcom spravodajcom, ak tieto veci spolu skutkovo alebo právne (z hľadiska predmetu konania) súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Návrh na rozhodnutie o spojení vecí môže plénu ústavného súdu podať sudca spravodajca vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje, alebo predseda ústavného súdu. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne plénum inak, sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr.

11. Ústavnému súdu bol 30. januára 2024 doručený návrh prezidentky Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľka“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade čl. II a čl. III zákona č. 7/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 30 ods. 4 a čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy. V merite veci navrhovateľka namieta zmenu súčasného spôsobu menovania predsedov Štatistického úradu Slovenskej republiky a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ako aj rozšírenie dôvodov, na základe ktorých môžu byť predsedovia týchto úradov odvolaní z funkcie. Tieto zmeny v zákonnej úprave podľa názoru navrhovateľky zasahujú do jej výlučnej ústavnej právomoci menovať vyšších štátnych funkcionárov a zároveň retroaktívne zasahujú aj do práva súčasných predsedov daných úradov na prístup k voleným a iným verejným funkciám.

12. Ústavný súd 7. februára 2024 uznesením č. k. PL. ÚS 1/2024-30 prijal návrh navrhovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

13. Z obsahu návrhu navrhovateľov a navrhovateľky vyplýva, že tieto spolu skutkovo a právne súvisia – návrhom navrhovateľov, ako aj návrhom navrhovateľky sa v rozsahu čl. II a čl. III zákona č. 7/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, napáda ten istý právny predpis. Navrhovatelia, ako aj navrhovateľka v petite svojich návrhov na začatie konania žiadajú vydať nález, v ktorom navrhujú, aby ústavný súd

rozhodol o nesúlade napadnutých ustanovení s nimi označenými (aj totožnými) referenčnými normami ústavy.

14. V záujme hospodárnosti konania ústavný súd rozhodol podľa § 62 zákona o ústavnom súde a § 166 ods. 1 CSP tak, že konania vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 605/2024 a pod sp. zn. PL. ÚS 1/2024 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. PL. ÚS 1/2024 (bod 2 výroku tohto uznesenia). Sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach bude sudca Ľuboš Szigetí, keďže vykonáva funkciu sudcu spravodajcu v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr (čl. II bod 10 rozvrhu práce, § 41 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

15. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

16. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 3 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2024

Ivan Fiačan
predseda Ústavného súdu
Slovenskej republiky